

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 94   desembre 16 - gener 17

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: C/ Escoles, 5   43370
La Palma d'Ebre
e-mail: espona@associaciolespona.cat
web: www.associaciolespona.cat

Editorial

El 2017, que tot just comencem, no serà un any fàcil. Malgrat que sembla que el pitjor de la crisi ja ha passat, la realitat mostra un empitjorament de les condicions laborals: sous baixos i precarietat sembla que han vingut per quedar-se, de manera que tenir feina ja no és garantia de deixar de ser pobre. El problema de la desigualtat tard o d'hora s'haurà d'afrontar seriosament, i val més que sigui aviat si no volem prendre mal com a societat.

En l'àmbit de la política del nostre país, caldrà veure si és possible que els ciutadans de Catalunya puguem expressar democràticament si volem un Estat independent o no, mitjançant el referèndum que, tal com s'ha compromès el president Puigdemont, hauria de tindre lloc al setembre. El govern espanyol i els grups parlamentaris del PP, PSOE i C's no sembla que vulguin permetre que se celebri el plebiscit. Si és així, és més que probable un increment de l'ofensiva judicial. Ara bé, potser els suports internacionals seran fonamentals perquè finalment puguem votar.

La situació internacional, però, és d'una gran complexitat: l'auge del populisme conservador, amb la victòria de Trump als EUA al capdavant, assenyalava mals temps per als valors democràtics. A això cal afegir que en la lluita contra el terrorisme, la seguretat s'ha posat per davant de la llibertat. Els drets ciutadans són fonamentals per a la cohesió social. Esperem que el 2017 sigui un punt d'inflexió, i que el món sigui més just i més democràtic.

*L'Espona us desitja un feliç
2017*

Activitats

-Divendres dia 6 de gener, concert de Reis a càrrec del grup coral de la Palma d'Ebre, i d'un grup de músics locals, que ens oferiran cançons i música tradicional. A més a més el grup de teatre Lo Teló recitarà un seguit de poemes. Tot plegat, dirigit per Rossend Aymí. Lloc: Església Romànica. Hora: 18.30h.

-Divendres 6 i dissabte 7 de gener, XIX edició del Pessebre dels Estels a la Masia de Castelló, que enguany estrena noves escenes i espectacles, com ara una sènia d'aigua que fa funcionar un animal o l'obertura d'un celler. De 18 a 20.30h.

Preu: 7 euros adults i 4 euros nens entre 4 i 9 anys. El preu inclou un petit berenar. Lloc de sortida, Vandellòs.

-Dissabte 7 de gener, Excursió a la Foradada de Missamaroi. Lloc: Tivissa. Sortida dels del parc de bombers a les 8.30h. Més info. a www.riberaebre.org

- Dissabte 21 de gener, a la nit, en el marc de la festivitat de Sant Antoni, la plaça del Refossar de Riberoja d'Ebre acollirà la tradicional foguera de Sant Antoni (altres poblacions de la comarca com Garcia, Ascó o la Torre de l'Espanyol també celebraran aquesta festivitat. Podeu consultar dates i programes a l'adreça www.riberaebre.org).

DÓNA O DONA? CANVIS EN LA NOVA NORMATIVA CATALANA

El mes de novembre passat l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) va presentar la nova *Gramàtica de la llengua catalana*, una obra de 1480 pàgines que actualitza la fins ara gramàtica prescriptiva, elaborada per Pompeu Fabra el 1932. Aquesta nova eina normativa no modifica substancialment la norma, però la fa més flexible i, sobretot, adaptada als nous temps i als usos actuals del català.

Juntament amb la nova *Gramàtica*, o potser aprofitant l'avinentsa, a finals d'octubre l'IEC també va realitzar una revisió de l'ortografia, consensuada i molt pensada, fruit de les opinions i els matisos de professionals de la llengua i seguint sempre un criteri filològic, tal com apuntava la presidenta de la Secció Filològica de l'Institut, Teresa Cabré.

Que la normativa d'una llengua se sotmeti a revisió de forma periòdica és un fet habitual en qualsevol llengua normal; ara, en el nostre cas, aquesta tasca ha produït un rebombori inusitat, segurament perquè la situació del català i d'aquesta comunitat lingüística no és de normalitat. Els qui ens dediquem a aquesta cosa de la llengua estàvem tips i cuits de posar accents als "dóna" de "donar", o als "véns" de "vindre/venir" o als "béns" de "propietat". Vinga abaixar dècimes els docents per cometre els alumnes aquests errors!! I ara resulta que tothom s'esqueixa les vestidures perquè, apel·lant al seny, els han tret!! Incomprensible però cert. Ara resulta que tots, menys els qui ens hi dediquem, som Pompeus Fabres o Joans Coromines o Gabriels Bibilonis i ens planyem que, ai ves!, la llengua perdrà personalitat i s'empobrirà i es castellanitzarà i no sé quantes bajanades més només perquè els qui hi entenen han decidit posar una mica de seny, escurçar la llista d'uns diacrítics polisil·làbics que, en comptades ocasions, poden concórrer en el mateix context. I aquest ha estat l'únic tret que ha fet posar el crit al cel a tothom, quan, a parer meu, l'Institut d'Estudis Catalans no ha fet res més que racionalitzar l'ús del diacrític i deixar-lo en aquells casos que és útil i necessari. Per no parlar de la resta de les reformes ortogràfiques, que, en general, han racionalitzat les solucions del català.

Aquesta reforma s'ha aplicat ja a la nova *Gramàtica* i també al diccionari prescriptiu en línia. La mateixa institució és conscient que ara tot l'engranatge s'ha de posar en marxa i que, per tant, caldrà un període de dos anys per aconseguir que tots aquells que elaboren material en català modifiquin el que calgui per aplicar-la. Només tindrem una llengua normal, i, per tant, una normativa normal, quan tots els agents implicats siguin conscients de la seua responsabilitat i l'apliquin amb criteri.

Olga Cubells Bartolomé
Filòloga

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.